

Uniwersytet
Wrocławski

Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego

Nr 1 (129)
Styczeń 2024

Sprawy Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego

Nominacje profesorskie

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda postanowieniem z dnia 11 grudnia 2023 r. nadał tytuł profesora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku **dr hab. Mariuszowi Szymanowskiemu, prof. UW**r. Przyłączamy się gratulacji, na które prof. M. Szymanowski odpowiedział na łamach [instytutowego FB](#) w ten sposób:

Autor

Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego UW

Wiadomość dla Państwa od prof. Mariusza Szymanowskiego:

„Drodzy byli i obecni pracownicy, doktoranci, studenci i przyjaciele Instytutu,

serdecznie dziękuję za wszystkie wyrazy sympatii, gratulacje i polubienia tej wiadomości na FB. Pragnę zaznaczyć, że choć to awans indywidualny, to osiągnięcie go było o wiele łatwiejsze, będąc otoczonym mądrymi, zaangażowanymi, pełnymi pasji ludźmi, którzy chętnie się wiedzą dzielą i chętnie jej poszukują. A taka jest społeczność naszego Instytutu.

Dziękuję Wam wszystkim!

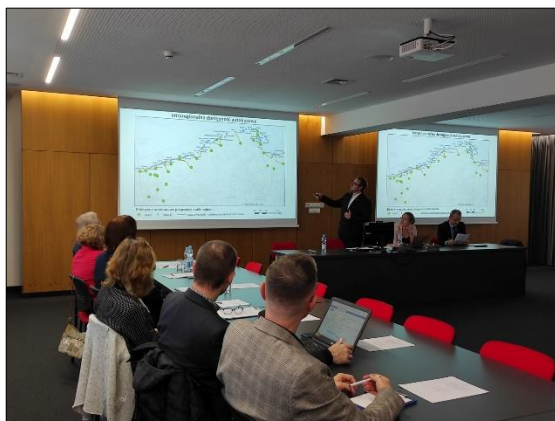
Mariusz Szymanowski”

1 tyg. **Lubię to!** **Odpowiedz**

Obrony rozpraw doktorskich

W dniu 8 grudnia 2023 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej pt. "Rozwiązania multimodalne i ich rola w dojazdach do kurortów polskiego wybrzeża Bałtyku" autorstwa **mgr Michała Małysha** realizowanej pod opieką **dr hab. Beaty Namysłak**. Recenzentami pracy doktorskiej byli: dr hab. prof. UP Iwona Jażewicz (Uniwersytet Pomorski w Słupsku), dr hab. prof. US Beata Meyer (Uniwersytet Szczeciński) i prof. dr hab. Tadeusz Palmowski (Uniwersytet Gdański). W swoich badaniach doktorant skupił się na analizie połączeń transportowych i ich potencjalnej modyfikacji na wybrzeżu Morza Bałtyckiego.

Wyróżnienia

Została rozstrzygnięta kolejna edycja konkursu Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich na najlepszą pracę doktorską z zakresu geomorfologii, za rok 2022. Laureatką nagrody im. Stefana Kozarskiego została **dr Aleksandra Michniewicz** z Zakładu Geoinformatyki i Kartografii, którą pracę doktorską pod tytułem "Litologiczne i strukturalne uwarunkowania rozwoju form skałkowych w Sudetach Zachodnich" przygotowała w Zakładzie Geomorfologii, pod opieką promotorską prof. Piotra Migonia. Promotorem pomocniczym był dr (wówczas) Marek Kasprzak. Zgodnie z tradycją, Laureatka zaprezentuje wyniki swoich badań na specjalnej sesji w ramach zbliżającego się XIII Zjazdu Geomorfologów Polskich, który odbędzie się w Łodzi w czerwcu bieżącego roku. Warto zaznaczyć, że nagroda SGP za najlepszą pracę doktorską z zakresu geomorfologii już po raz czwarty trafiła do Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego (poprzednio w latach 2009, 2018 i 2020).

Bal Geografa

Społeczność Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego opowiedziała się w ankiecie za przywróceniem tradycji Balu Geografa. Zatem 19 kwietnia w imieniu organizatorów SKN Geografów Human Geography, Koła Naukowego Studentów Geografii im. Juliana Czyżewskiego i Koła Naukowego Studentów Turystyki serdecznie zapraszamy na bal w nieco nowej odsłonie – Bal Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego. Do zobaczenia!

Studenckie Koło Naukowe Geografów „Human Geography”
Studenckie Koło Naukowe Geografii im. Juliana Czyżewskiego
Koło Naukowe Studentów Turystyki

SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ
STUDENTÓW I ABSOLWENTÓW
INSTYTUTU GEOGRAFII I ROZWOJU REGIONALNEGO
NA

BAL INSTYTUTU
GEOGRAFII I ROZWOJU REGIONALNEGO

GODZ. 19:00 | **19 KWI** | SALA BALKON
Krakowska 54
Wrocław

Koszt: **300zł** za osobę
LICZBA MIEJSC OGRANICZONA

W cenie:
4 ciepłe posiłki
Oprawa muzyczna i fotograficzna
Dobra zabawa

Wpłaty prosimy dokonywać do dnia **20.02.2024**
na numer konta:
50 1160 2202 0000 0005 9697 5734
w tytule prosimy zawrzeć imię i nazwisko oraz
informację o osobie towarzyszącej.

Publikacje

W czasopiśmie *Cities* (100 pkt. MEiN, IF 6,7) ukazał się artykuł „Landscape effects of urbanisation in a post-socialist city. A case study of Wrocław (Poland)”, autorstwa **dr Wojciecha Jurowskiego** i **dr Anny Grochowskiej** z Zakładu Zagospodarowania Przestrzennego oraz **dr hab. Agnieszki Latochy-Wites**, prof. UWr z Zakładu Geomorfologii. Celem artykułu była identyfikacja prawidłowości przestrzennych w zakresie zmian krajobrazowych, stanowiących efekt procesów urbanizacji w obrębie Wrocławia w latach 1994–2020. W części empirycznej artykułu autorzy analizowali rozkład przestrzenny przyrostu zabudowy oraz zmiany w strukturze pokrycia terenu, korzystając z metod analizy przestrzennej w środowisku GIS, ze szczególnym uwzględnieniem metryk krajobrazu (landscape metrics). Wyniki pozwoliły na identyfikację dwóch głównych trendów zmian krajobrazu w granicach miasta, które autorzy określili jako ekspansję i transformację. Procesy te były stymulowane przez odmienne siły napędowe, a ich intensywność zależała od analizowanych podokresów i odległości od centrum miasta. Ekspansja przejawiała się głównie poprzez wzrost obszaru zabudowanego na terenach naturalnych i otwartych (szczególnie terenów rolniczych) na obrzeżach miasta, natomiast transformacja była związana głównie z procesami dogęszczania obszarów w centralnych częściach miasta (przede wszystkim w efekcie rozwoju sfery usługowej).

Cities 145 (2024) 104730

Contents lists available at ScienceDirect

Cities

journal homepage: www.elsevier.com/locate/cities

Landscape effects of urbanisation in a post-socialist city. A case study of Wrocław (Poland)

Wojciech Jurkowski^{a,*}, Agnieszka Latocha-Wites^b, Anna Grochowska^a

^a Department of Spatial Management, Institute of Geography and Regional Development, Faculty of Earth Sciences and Environmental Management, University of Wrocław, Poland

^b Department of Geomorphology, Institute of Geography and Regional Development, Faculty of Earth Sciences and Environmental Management, University of Wrocław, Poland

ARTICLE INFO

Keywords:
Urban landscape
Urbanisation
Land use
Landscape metrics
Central and Eastern Europe

ABSTRACT

Progressing urbanisation is contributing to the changes of vertical and horizontal landscape structure. The aim of this paper is to investigate the spatial regularities of changes in the landscape pattern that resulted from the urbanisation processes in Wrocław (Poland) between 1994 and 2020. The research area is an example of a post-socialist city characterized by fluctuating spatial processes, especially after the economic and political transformation of the year 1989. In the empirical part, authors have analysed the changes in the number of buildings and the structure of land cover using methods of spatial analysis in a GIS environment, with a particular focus on landscape metrics. The results show two main trends in landscape changes within the city boundaries, which the authors refer to as expansion and transformation. These processes were related to various driving forces and their intensity depended on analysed sub-periods and distance from the city centre. Expansion and transformation are mainly exhibited by an increase in developed area at the cost of the decline of natural and open areas (especially agricultural lands) and densification in central areas.

Istotnym zagadnieniem z punktu widzenia systemu ochrony przeciwpożarowej lasów jest prognozowanie pożarów i utrzymanie wysokiej gotowości jednostek gaśniczych względnie niskim kosztem. W Polsce poziom ochrony przeciwpożarowej określa się na podstawie tzw. stopnia zagrożenia pożarowego lasu, wyliczanego od 1 marca do 30 września, czyli w tzw. sezonie palności. W artykule opublikowanym w *Sustainability* (100 pkt MNiSW, IF=3.9) zespół autorów (w składzie: **mgr Aleksandra Kolanek**, **prof. Mariusz Szymanowski** i **dr Michał Małyśz**), w oparciu o klasyczną analizę

statystyczną i przestrzenną, pozytywnie zweryfikował hipotezę badawczą, że sezon pożarowy w Polsce zmienia się pod względem daty rozpoczęcia i zakończenia w zależności od regionu. Zaproponowano modyfikację okresu prognozy, dostosowaną do warunków lokalnych i obliczaną corocznie na podstawie okresu poprzedzającego. Następnie za pomocą analizy sieciowej zweryfikowano negatywnie hipotezę, że wielkość pożaru jest powiązana z odległością od jednostek straży pożarnej, co dowodzi, że przyczyn takiego zróżnicowania ich liczby należy szukać gdzie indziej niż w systemie alokacji jednostek ppoż. Na podstawie analizy skupień zwrócono uwagę na obszary, w których częściej wybuchają duże pożary.

Article

Spatio-Temporal Dynamics of Forest Fires in Poland and Consequences for Fire Protection Systems: Seeking a Balance between Efficiency and Costs

Aleksandra Kolanek ^{1,*}, Mariusz Szymanowski ¹ and Michał Małysz ²

¹ Department of Geoinformatics and Cartography, Institute of Geography and Regional Development, Faculty of Earth Sciences and Environmental Management, University of Wrocław, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław, Poland; mariusz.szymanowski@uwr.edu.pl

² Chair of Urban Planning and Spatial Management, Faculty of Architecture, Wrocław University of Science and Technology, ul. Bolesława Prusa 53/55, 50-317 Wrocław, Poland; michal.malysz@pwr.edu.pl

* Correspondence: aleksandra.kolanek@uwr.edu.pl or kolanek@natrix.org.pl

Abstract: An important issue from the forest fire protection system perspective is forecasting fires and maintaining a high readiness of firefighting units at a low cost. In Poland, the level of fire protection is defined by the degree of forest fire risk, based on forecasts made for 1 March to 30 September, i.e., the risk period (the so-called fire season). In this paper, based on classical statistical and spatial analysis, we positively verify the research hypothesis that the fire season in Poland changes in terms of start and end dates depending on the region. We therefore propose a modification to the forecasting period, adapted to local conditions and calculated annually on the basis of the previous period. Then, using network analysis, we negatively verify the hypothesis that the size of the burned area is related to the distance from fire brigades, which proves that the reasons for such a differentiation in the number of fires should be sought elsewhere than in the system used for allocating fire units. On the basis of cluster analysis, attention is drawn to areas where large fires break out more often.

Keywords: spatio-temporal analysis; wildfires; forest fires; seasonality; fire protection; Poland; sustainability

Citation: Kolanek, A.; Szymanowski, M.; Małysz, M. Spatio-Temporal Dynamics of Forest Fires in Poland

W czasopiśmie *European Planning Studies* (100 pkt. MNiSW, IF=2.900) ukazał się artykuł, którego współautorem jest **dr hab. Robert Szymytkie, prof. UW**, pt. "Environmental acceptability of suburban sprawl around two differently sized Czech cities". Celem artykułu była ocena środowiskowej akceptowalności rozrastania się suburbiów w ramach różnych typów osiedli podmiejskich wokół Pragi i Czeskich Budziejowic, w trzech aspektach - zwartości osiedli, gęstości zaludnienia oraz jakości gruntów rolnych zajmowanych przez miejscowości podmiejskie. W artykule postawiono trzy pytania badawcze dotyczące akceptowalności: (1) lokalizacji miejscowości podmiejskich w stosunku do pierwotnych osad w kontekście ich wymaganej zwartości; (2) gęstości zaludnienia w miejscowościach podmiejskich w stosunku do gęstości zaludnienia osiąganego w dzielnicach miast o podobnej

tkance miejskiej; (3) jakości gruntów rolnych zajmowanych przez miejscowości podmiejskie w odniesieniu do wymogu niskiej jakości tych gruntów.

EUROPEAN PLANNING STUDIES
<https://doi.org/10.1080/09654313.2023.2289446>

 Routledge
Taylor & Francis Group

Environmental acceptability of suburban sprawl around two differently sized Czech cities

Jan Kubeš ^a and Robert Szmytkie ^b

^aDepartment of Geography, University of South Bohemia in České Budějovice, Ceske Budejovice, Czechia;

^bInstitute of Geography and Regional Development, University of Wrocław, Wrocław, Poland

ABSTRACT

Suburbanization and suburban sprawl are natural processes in a certain period of development of the city and its hinterland. According to studies devoted to suburban sprawl, this sprawl has many negative impacts on the environment. But if suburban sprawl creates compact and mutually separated suburban settlements based on the original villages, suburban localities with a high population density and suburban localities on poor land, then these impacts are relatively small, acceptable in the period of suburbanization development. This paper focuses on (1) the acceptability of the location of suburban localities in terms of the required compactness of suburban settlements, (2) the acceptability of population density in suburban localities in relation to the population density in city neighbourhoods with detached single-family houses and (3) the acceptability of agricultural land occupations for suburban localities in terms of the lowest land quality in these occupations. The analyzes were carried out in suburban settlements around Prague and the regional city of České Budějovice. Acceptable locations of suburban localities prevail there, but population densities are usually lower in suburban localities than in mentioned city neighbourhoods. Unfortunately, the most valuable agricultural land is located in the immediate vicinity of settlements, where suburban localities are developing.

ARTICLE HISTORY

Received 1 June 2022

Revised 15 November 2023

Accepted 25 November 2023

KEYWORDS

Suburbanization; outer suburb; suburban sprawl; suburban locality; suburban density; Czechia

W czasopiśmie *Quaestiones Geographicae* (100 pkt MNiSW, IF=1.0) ukazał się artykuł na temat nielegalnej turystyki motorowej w lasach na przykładzie Worka Okrzeszyna: **Chylińska D., Kołodziejczyk K.**, 2023. Wounded landscape: Environmental and social consequences of (illegal) motor tourism in forests on the example of Worek Okrzeszyna (the Central Sudetes on the Polish-Czech borderland). *Quaestiones Geographicae* 42(4), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, pp. 121–142. W artykule przedstawiono negatywne środowiskowe skutki nielegalnej turystyki motorowej na terenie pogranicza polsko-czeskiego w rejonie Worka Okrzeszyna, starając się zarysować także szerszy kontekst prawny i społeczny tego zjawiska. Tekst stanowi kontynuację badań nad skutkami nielegalnych "turystycznych" wjazdów do lasu pojazdów ORV na terenie Lasów Państwowych ([Nielegalna turystyka zmotoryzowana na terenie Lasów Państwowych w Polsce](#) / Illegal motorised tourism in the State Forests in Poland, *Przegląd Geograficzny* 2022, 94(1), 103–132.).

WOUNDED LANDSCAPE: ENVIRONMENTAL AND SOCIAL CONSEQUENCES OF (ILLEGAL) MOTOR TOURISM IN FORESTS ON THE EXAMPLE OF WOREK OKRZESZYNA (THE CENTRAL SUDETES ON THE POLISH-CZECH BORDERLAND)

DAGMARA CHYLIŃSKA , KRZYSZTOF KOŁODZIEJCZYK

Department of Regional Geography and Tourism, Institute of Geography and Regional Development,
University of Wrocław, Wrocław, Poland

Manuscript received: November 2, 2022

Revised version: October 9, 2023

CHYLIŃSKA D., KOŁODZIEJCZYK K., 2023. Wounded landscape: Environmental and social consequences of (illegal) motor tourism in forests on the example of Worek Okrzeszyna (the Central Sudetes on the Polish-Czech borderland). *Quaestiones Geographicae* 42(4), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań, pp. 121–142. 11 figs.

ABSTRACT: Off-road vehicles (ORVs) have recently become a serious problem not only for natural peripheral areas, but also for those rare green enclaves in heavily urbanised regions. The consequences of motor traffic in naturally valuable areas, including forests, affect the environment together with all its users to different extent. The scale and ubiquity of this type of motor tourism in Poland convinced the authors to research the subject and assess its influence on the forest environment, on the example of the mountains surrounding the region called Worek Okrzeszyna on the Polish-Czech borderland. The authors aimed to determine the scale and character of the phenomenon in forests and environmentally valuable areas in Poland, as well as to assess its scope in the examined research area together with the environmental and social effects. A field inventory of all the trails used by motor tourists was carried out, with particular emphasis on the extent of the network and their environmental consequences. In the ranges surrounding Worek Okrzeszyna from the south, a significant negative impact of illegal motor tourism on the vegetation, soil and relief have been revealed. It occurs wherever the phenomenon takes place: on forest roads, tourist trails and beyond them. Although the main research subject is the pressure of motor tourism on the environment, the authors also raise questions regarding social consequences of the phenomenon (noise, worse aesthetic experience), followed by the limits of tourism as such.

W Przeglądzie Geologicznym (40 pkt. MNiSW) ukazał się artykuł pt. „Analiza sumarycznych rozkładów gęstości prawdopodobieństwa (PDFs) dat radiowęglowych i luminescencyjnych z nieciągłych profili osadów rzecznych tle zmian klimatycznych zapisanych w rdzeniu NGRIP”, którego współautorem jest **prof. Dariusz Krzyszkowski** (Zakład Geografii Fizycznej). Zestawienie 487 dat C^{14} i 121 dat OSL wykazało, że daty radiowęglowe wykazują nagromadzenie w ciepłych okresach interstadialnych, w przeciwieństwie do dat OSL skorelowanych z okresami zimnymi (stadiałami). We wnioskach podkreślono wpływ metodyki poboru prób, warunków lokalnych i specyfiki poszczególnych sposobów datowania na rozkład gęstości otrzymywanych wyników.

Przegląd Geologiczny, vol. 71, nr 10, 2023; doi: <http://dx.doi.org/10.7306/2023.41>

Analiza sumarycznych rozkładów gęstości prawdopodobieństwa (PDFs) dat radiowęglowych i luminescencyjnych z nieciągłych profili osadów rzecznych na tle zmian klimatycznych zapisanych w rdzeniu NGRIP

Danuta J. Micheczyńska¹, Danuta A. Dzieduszyńska², Piotr Gębica³, Dariusz Krzyszkowski⁴,
Małgorzata Ludwikowska-Kędzia⁵, Joanna Petera-Zganiacz²,
Lucyna Wachecka-Kotkowska², Dariusz Wieczorek⁶

D.J. Micheczyńska

D.A. Dzieduszyńska

P. Gębica

D. Krzyszkowski

Analysis of summed probability density functions (PDFs) of radiocarbon and luminescence dates from discontinuous profiles of river deposits against the background of climate changes recorded in the NGRIP core. *Prz. Geol.*, 71: 527–529; doi: 10.7306/2023.41

Abstract. The study presents the results of a comprehensive analysis of radiocarbon and luminescence dates from samples taken from a fluvial environment for selected regions south of the LGM line, presented against a high-resolution INTIMATE stratigraphy. It is shown that discontinuous records of fluvial environmental responses in such an analysis reveal significantly more details than studies conducted at individual sites. A strong correlation is observed between peaks in the PDF curves of radiocarbon dates and interstadial periods, while accumulations of luminescence dates are correlated with stadial periods.

Keywords: Poland, fluvial environment, radiocarbon and luminescence dates; summary probability density distributions, 80–11,7 ka cal kBP

M. Ludwikowska-Kędzia

J. Petera-Zganiacz

L. Wachecka-Kotkowska

D. Wieczorek

W grudniowym numerze czasopisma Turystyka Kulturowa (40 pkt MNiSW) ukazał się artykuł pt. „Kierunki rozwoju turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kulturowej, w dolinie Sázavy (Republika Czeska)”, którego autorem jest **dr Krzysztof Kołodziejczyk**. Tekst stanowi drugą część analizy rozwoju turystyki w dolinie Sázavy (pierwsza ukazała się w czerwcowym numerze tego samego czasopisma). Tym razem celem pracy jest analiza zmian w zakresie turystyki i rekreacji na tym terenie, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kulturowej. Przeanalizowano formy turystycznego wykorzystania doliny – zarówno tradycyjne (tramping, drugie domy, wypoczynek), jak i współczesne (różne formy turystyki kulturowej).

TURYSTYKA KULTUROWA

CHASOPISMO NAUKOWE

Start Czasopismo Zasady Aktualny numer Archiwum Szukaj Zaloguj Zarejestruj turystykakulturowa.EU Kolekcje tematyczne Dyskusja naukowa

Start > Vol 4, No 129 (2023) > Kołodziejczyk

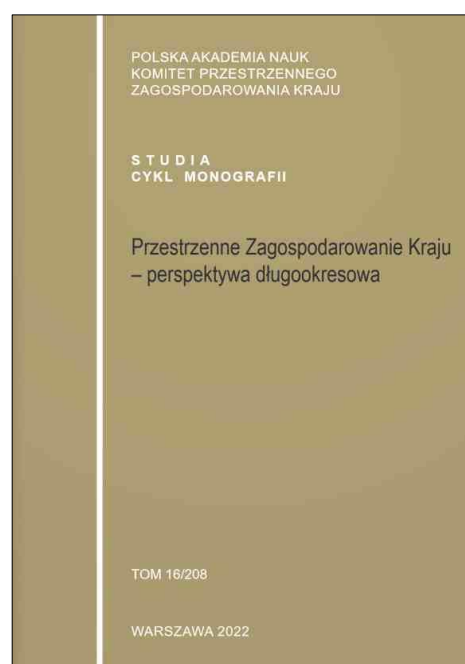
Kierunki rozwoju turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kulturowej, w dolinie Sázavy (Republika Czeska)

Krzysztof Piotr Kołodziejczyk

Abstrakt

Dolina Sázavy jest jedną z osi rozwoju turystyki rozchodzących się promieniście z Pragi. Celem pracy jest analiza zmian w zakresie turystyki i rekreacji na tym terenie, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki kulturowej. Przeanalizowano formy turystycznego wykorzystania doliny – zarówno tradycyjne (tramping, drugie domy, wypoczynek), jak i współczesne (różne formy turystyki kulturowej). Za obszar badań przyjęto dolinę wraz z jej otoczeniem w zasięgu ekwidystanty 10 km od koryta rzeki. Dokonano przeglądu kulturowych atrakcji turystycznych tak nakreślonego obszaru, biorąc pod uwagę zabytki z wnętrza otwartymi dla ruchu turystycznego oraz muzea. Każde z takich miejsc przypisywano do odpowiednich form turystyki kulturowej. Na zasadzie studiów przypadków opisano miejsca, gdzie oferta w ostatnich latach szczególnie się rozwinęła. Turystyka kulturowa w dolinie Sázavy przybiera różne formy, m.in. architektura, turystyka biogeograficzna, industrialna/dziedzictwa techniki, etniczna. Tradycyjne formy wykorzystania doliny nadal są jednak obecne, choć ich rola ulega zmniejszeniu. Co w tym kontekście ważne, osadom pierwszych trampów czy najstarszym kompleksom drugich domów przypisywane są dziś walory zabytkowe, a tym samym krajoznawcze.

W cyklu *Studia KPZK PAN* ukazała się wersja elektroniczna opracowania "Przestrzenne Zagospodarowanie Kraju – perspektywa długookresowa". Dokument został opracowany na potrzeby Stanowiska Prezydium Polskiej Akademii Nauk w sprawie polityki przestrzennej państwa i planowania przestrzennego na poziomie kraju. Stanowisko Prezydium PAN zostało przyjęte 20 września 2022 r., następnie przekazane do władz państwowych i upowszechnione przez Polską Akademię Nauk. Jednym ze współautorów publikacji jest **dr hab. Krzysztof Janc, prof. UWr**.

Sprawy Zakładowe

Zakład Geografii Fizycznej

W dniach 11–22.12.2023r. pracownicy Zakładu Geografii Fizycznej **prof. Zdzisław Jary**, **dr Jerzy Raczek**, **dr Marcin Krawczyk** oraz **mgr Michał Łopuch** przy pomocy studentów specjalności Geografia Fizyczna lic. **Macieja Kirshke** oraz lic. **Stanisława Shytsika** uczestniczyli w badaniach terenowych w Trzebnicy na stanowisku dokumentacyjnym „Lessy Winnej Góry”. Prace nadzorowane były przez archeologa prof. Andrzeja Wiśniewskiego z Instytutu Archeologii UWr. Celem badań było rozpoznanie terenowe, przygotowanie profilu lessowego oraz pobór prób do analiz w ramach grantu NCN OPUS 14 „Gwałtowne ochłodzenia w trakcie ostatniego zlodowacenia w centralnej części Europejskiego Pasa Lessowego – w Polsce i w zachodniej części Ukrainy” kierowanego przez prof. Zdzisława Jarego. Dodatkowym zadaniem była weryfikacja wcześniejszych poglądów dotyczących historii geologiczno-archeologicznej tego miejsca. Podczas szeroko zakrojonych prac terenowych udało się m.in. wyczyścić ścianę lessową o szerokości 30 m i wysokości 3 m w celu opracowania dokumentacji sedymentologicznej stamowiska. Po oczyszczeniu ściany wytypowano miejsce dalszych prac i wykonano profil lessowy o głębokości ośmiu metrów, z którego pobrano próbki do analiz laboratoryjnych metodą ciągłego, kolumnowego próbkowania zachowując wysoką rozdzielczość 2 cm. Dodatkowo pozyskano 20 próbek na potrzeby datowania OSL i 6 próbek na datowanie radiowęglowe.

Fragment pseudomorfozy klina lodowego
w górnej części profilu Trzebnica.

Profil lessów w Trzebnicy.

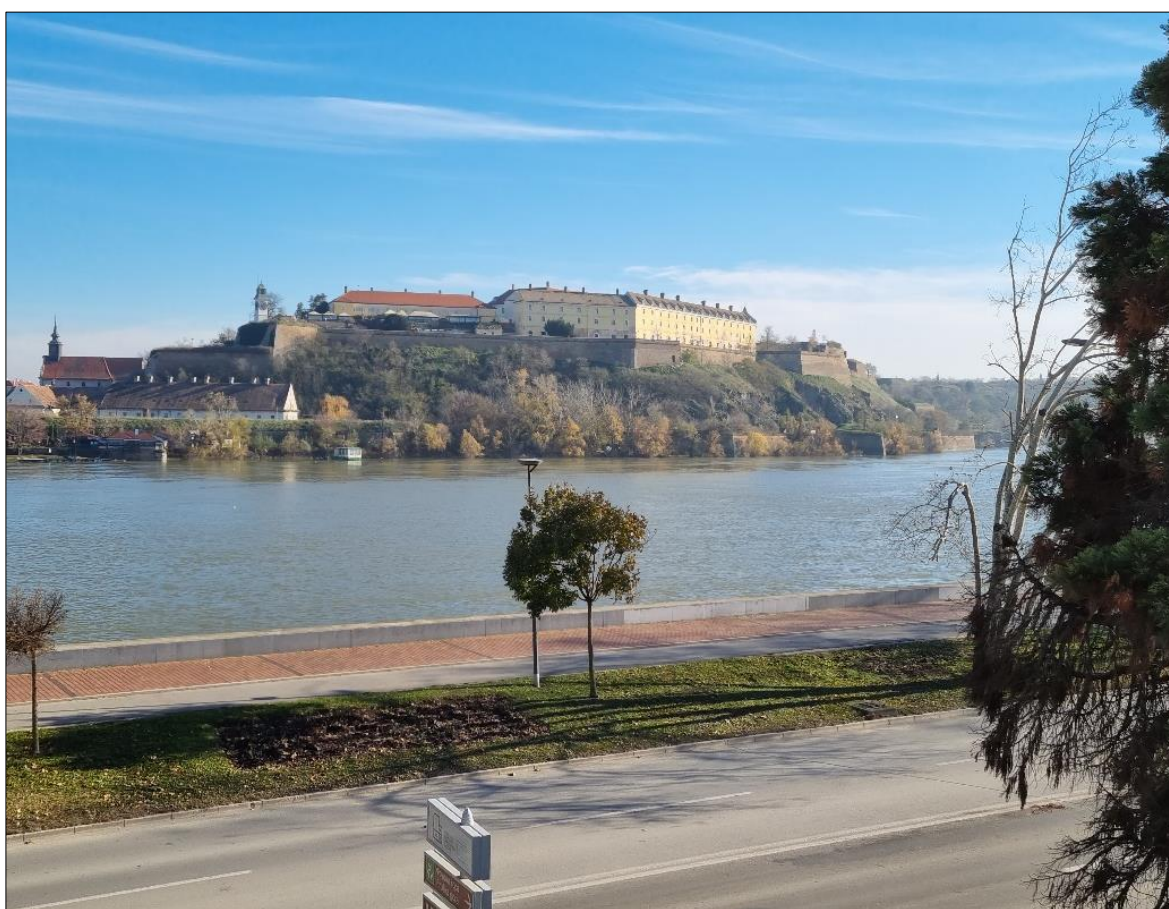
W dniach 3–10.12.2023 r. pracownicy Zakładu Geografii Fizycznej **prof. Zdzisław Jary**, **dr Jerzy Raczek** oraz **dr Jacek Skurzyński** uczestniczyli w wyjeździe dydaktyczno-szkoleniowym do Nowego Sadu (Serbia) w ramach programu Erasmus. W czasie pobytu przeprowadzono wykłady dla studentów geografii Uniwersytetu w Nowym Sadzie oraz zapoznano się z aktualnymi badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników tamtejszej jednostki. Pobyt zaowocował podjęciem dalszych wspólnych badań osadów eolicznych i fluwialnych dorzecza Dunaju.

Prof. Zdzisław Jary podczas wykładu.

Prof. Zdzisław Jary, dr Jacek Skurzyński, mgr Milica G. Radaković i dr Jerzy Raczyk. W tle Nowy Sad.

Twierdza Petrovaradin.

Zakład Geografii Regionalnej i Turystyki

Na zaproszenie Pani Małgorzaty Jaśkiewicz nauczycielki geografii z Sycowa, absolwentki Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, **dr Janusz Łach** przeprowadził prelekcję na temat: Nepal – Indie – kraina niesamowitych różnorodności przyrodniczych i kulturowych Azji Południowej w Zespole Szkół Ponadpodstawowych. Tematem prelekcji była relacja z podróży do Indii i Nepalu. Prowadzący z pasją dzielił się wrażeniami z wyprawy, opowiadając

o wyczerpującym trekkingu i uroku najwyższych gór świata. Wartość edukacyjna prelekcji, zwłaszcza dla uczniów klas z rozszerzeniem geograficznym, jest nieoceniona. Opowieści o kulturze, krajo-
brazach i przyrodzie tej części świata z pewnością wzbogaciły ich wiedzę geograficzną. Piękne zdję-
cia stanowiły tło całej relacji. Szczególną wartość naukową miały te, przedstawiające procesy
rzeczne, stokowe i glacialne – rozległe doliny, moreny. Doświadczenia osób, które osobiście prze-
żyły i zobaczyły różne części świata, są bezcenne. Dzięki nim uczniowie mają okazję poszerzyć swoją
perspektywę.

Zakład Geografii Społeczno-Ekonomicznej

W dniu 7 grudnia w Urzędzie Miejskim we Wrocławiu odbyła się konferencja prasowa, której celem była prezentacja wyników ekspertyzy opracowanej w Pracowni Demografii i Statystyki dotyczącej szacunku rzeczywistej liczby ludności mieszkającej we Wrocławiu. Ekspertyzę tę na zlecenie miasta Wrocław wykonał zespół w składzie: **dr hab. Robert Szmytkie prof. UWr**, **dr Agnieszka Lisowska-Kierepka**, **dr inż. Piotr Kryczka** i **mgr Katarzyna Kuzara**. Zgodnie z przyjętą metodyką, rzeczywistą liczbę mieszkańców Wrocławia w dniu 31 grudnia 2022 r. oszacowano na 893 506 osób. Oszacowana rzeczywista liczba mieszkańców Wrocławia jest wyższa o: 48,5% niż liczba ludności wykazana według PESEL, 32,8% niż liczba ludności wykazana według Narodowego Spisu Powszechnego 2021 r. i 32,6% niż liczba ludności wykazana według danych GUS. Relacja [TUTAJ \(klik\)](#).

Fot: <https://www.wroclaw.pl/>

Wspomnianej powyżej ekspertyzie poświęcono blisko godzinną audycję radiową w Radio Luz. Na zaproszenie radiowców **dr hab. Robert Szmytkie prof. UWr.** opowiadał o głównych założeniach i wynikach badawczych przeprowadzonej analizy. Całość audycji można wysłuchać [TUTAJ \(klik\)](#).

W dniach 1–2 grudnia **mgr Katarzyna Kuzara** wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji X Forum Młodych Naukowców – Nauki Przyrodnicze i Medyczne w Lublinie, podczas której wygłosiła referat prezentujący dotychczasowe wyniki prac nad rozprawą dokorską pt. "Skala suburbanizacji rezydencjonalnej w strefie podmiejskiej Wrocławia". Za swoje wystąpienie doktorantka ZGSE podczas konferencji otrzymała wyróżnienie.

W dniach 4–5 grudnia **dr Paweł Brezdeń** i **dr Dominik Sikorski** uczestniczyli w 39. Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Zachowania przedsiębiorstw w warunkach kryzysu gospodarczego” zorganizowanej przez Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W trakcie konferencji pracownicy ZGSE wygłosili dwa referaty:

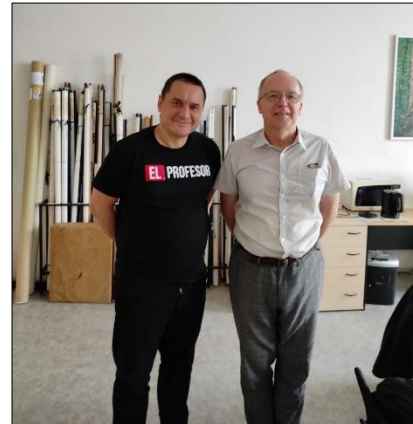
- Kryzys gospodarczy a intraregionalne zmiany struktury przestrzennej przemysłu na przykładzie województwa dolnośląskiego (dr Paweł Brezdeń),
- Deglomeracja przemysłu w mieście postsocjalistycznym Europy Środkowo-Wschodniej: studium przypadku aglomeracji wrocławskiej (dr Dominik Sikorski; współautorem tego wystąpienia był także **dr inż. Piotr Kryczka**).

Ponadto, dr Paweł Brezdeń został zaproszony jako ekspert do panelu dyskusyjnego na temat zachowań przedsiębiorstw w warunkach kryzysu, a dr Dominik Sikorski poprowadził jedną z sesji naukowych konferencji.

W dniach 27.11–6.12 **dr hab. Robert Szymtykie, prof. UW** przebywał na University of South Bohemia w Czeskich Budziejowicach. W trakcie pobytu omawiane były kwestie dalszej współpracy

naukowej. Kierownik ZGSE miał też okazję uczestnictwa w seminarium dyplomowym oraz wygłosił referat dla studentów I roku na kierunku nauczycielskim pt. „Population changes in Polish cities and its hinterland areas”.

W dniu 6 grudnia w Instytucie Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. Jolanty Józwik pt. „Przesłanki miejskości i rola nadawania statusu miasta w rozwoju jednostek osadniczych we współczesnej Polsce”. Promotorem pracy był dr hab. prof. UMCS Wojciech Janicki, a recenzentami dr hab. prof. UAM Barbara Konecka-Szydłowska z UAM i **dr hab. Robert Szmtykie prof. UWr**. Świeżo upieczonej Pani Doktor serdecznie gratulujemy!

W dniu 20 grudnia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Leszka Dąbrowskiego pt. "Przestrzeń polskich miast jako miejsce spędzania czasu wolnego przez pokolenie Z". Rozprawa napisana została pod kierunkiem dr hab. Stefani Środy-Murawskiej, prof. UMK oraz dr hab. Elżbiety Grzelak-Kostulskiej, prof. UMK. Recenzentami pracy byli: dr. hab. prof. PBŚ Krzysztof Małachowski, dr hab. prof. UG Tomasz Michalski oraz **dr hab. prof. UWr Robert Szmytkie**. Świeżo upieczonemu Panu Doktorowi serdecznie gratulujemy!

Zakład Geoinformatyki i Kartografii

W dniach 27 listopada – 1 grudnia 2023 w Lizbonie odbyła się konferencja HYDROSPACE, organizowana przez Europejską Agencję Kosmiczną. Konferencja miała na celu przegląd najnowszych osiągnięć w zakresie wykorzystania technologii obserwacji Ziemi w nauce o obiegu wody, hydrologii i jej zastosowaniach. Po każdej z sesji prowadzone były dyskusje, które następnie zostaną uporządkowane w formie rekomendacji naukowców dla agencji kosmicznych dotyczące dalszego rozwoju technik satelitarnych w służbie hydrologii. W konferencji uczestniczył **mgr Michał Halicki**, który zaprezentował poster (opracowany we współautorstwie z **prof. Tomaszem Niedzielskim**) LinAR: interpolating hydrological data gaps with a combination of linear interpolation and autoregressive models.

W dniu 12 grudnia 2023 w zbiorach Pracowni Historii Kartografii gościliśmy uczestników ogólnopolskiego Spotkania Zespołu Geodetów Województw przy Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej, którego tegoroczna edycja została zorganizowana przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej oraz Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu. Ze względu na dużą liczbę uczestników, wizyta odbyła się w dwóch turach po 25 osób, a najciekawsze cymelia ze zbiorów PHK **dr hab. Waldemar Spallek** i **mgr Łukasz Kasprzak** zaprezentowali w klimatycznym wnętrzu biblioteki IGRR.

Waldemar Spallek opowiada historię powstania najstarszego znanego nauce planu Wrocławia, słynnego Contrafactur der Stadt Breslau z 1562, autorstwa Bartelów Weinerów (ojca i syna) (fot. Ł. Kasprzak).

Prezentacja map granicznych z konferencji pokojowej w Paryżu (1919) i atlasów Eugeniusza Romera oraz przykładów dawnej kartografii topograficznej (fot. Ł. Kasprzak).

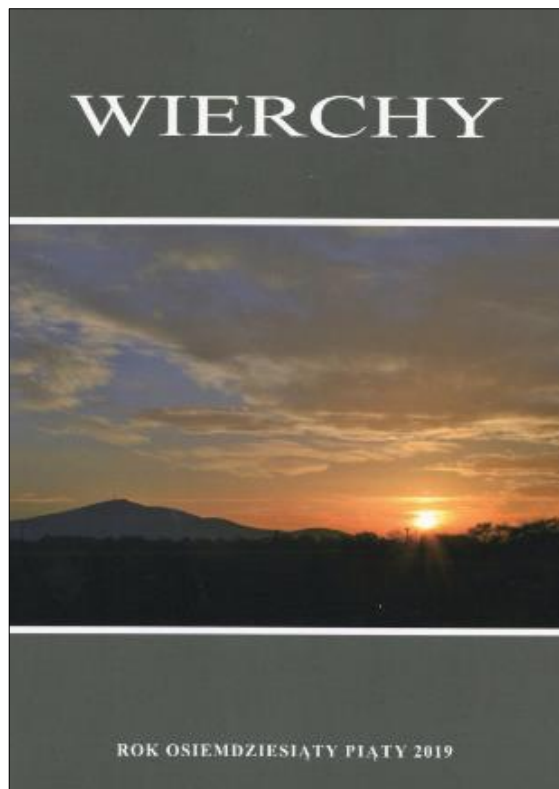
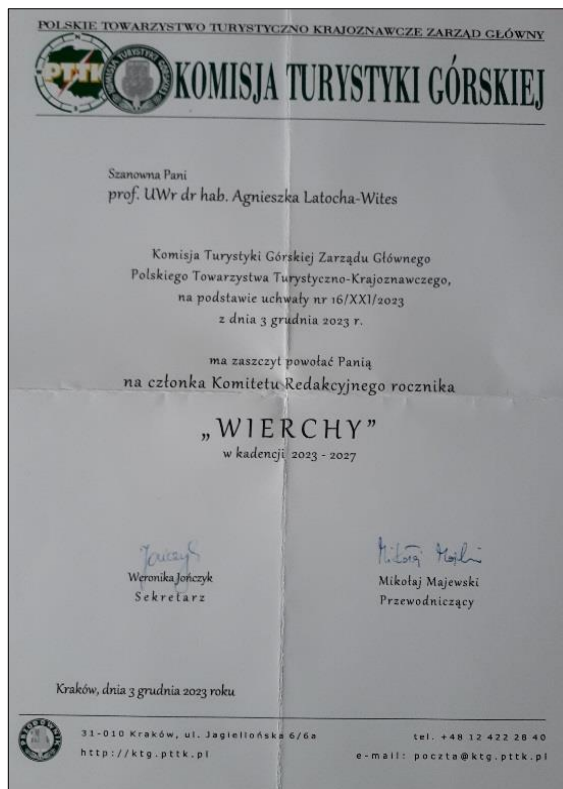
Z okazji spotkania geodetów województw przed Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego odsłonięty został pomniczek nowego krasnala – Mapeusza (fot. I. Nakonieczna).

W dniu 18 grudnia 2023 prof. Tomasz Niedzielski i mgr Michał Halicki przeprowadzili kurs altimetrii satelitarnej dla studentów Uniwersytetu Pavola Jozefa Šafárika w Koszycach. Profesor Niedzielski wygłosił wykład pt. Satellite altimetry – principles, history and examples, natomiast mgr Halicki przeprowadził zajęcia praktyczne pt. Monitoring inland water bodies with satellite altimetry. Kurs został przeprowadzony zdalnie (przez MS Teams) w ramach programu Europejskiej Agencji Kosmicznej Enhancing Earth Observation Curriculum realizowanego na Uniwersytecie w Koszycach.

Zakład Geomorfologii

Komisja Turystyki Górskiej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, uchwałą nr 16/XXI/2023 z dnia 3. grudnia 2023 r. powołała **dr hab. Agnieszkę Latochę-Wites, prof. UW** na członka Komitetu Redakcyjnego rocznika „Wierchy” w kadencji 2023-2027. Wydawnictwo to ma charakter popularnonaukowy i krajoznawczy, prezentując szerokie spektrum zagadnień dotyczących tematyki górskiej, zarówno w ujęciu przyrodniczym jak i humanistycznym, m.in. przyrody gór i problemów jej ochrony, historii terenów górskich, etnografii, obrazu gór w kulturze i sztuce, a także historii i bieżących wydarzeń w dziedzinach turystyki górskiej, alpinizmu, speleologii itp. W Polsce i na świecie. Mimo że rocznik nie posiada punktacji ministerialnej, to od stu lat stanowi istotne kompendium wiedzy dla wszystkich miłośników gór – pierwszy numer ukazał się w 1923 r. we Lwowie, od 1927 r. „Wierchy” wydawane są w Krakowie.

W dniach 4–7.12.2023 r. **mgr Maria Kotowska**, po otrzymaniu grantu IAG (International Association of Geomorphologists), uczestniczyła w warsztatach w Windsorze (Wielka Brytania). Warsztaty zorganizowane zostały przez British Society for Geomorphology i przewidziane były dla doktorantów

pierwszego roku. Obejmowały różnorodną tematykę, taką jak proces pisania i publikacji artykułu naukowego, zarządzanie czasem, planowanie projektu czy praktyczne podstawy programowania. Uczestnicy mieli także okazję zaprezentować tematy własnych badań w ramach doktoratu. Sprawozdanie Marii Kotowskiej z wyjazdu można przeczytać na stronie IAG [TUTAJ \(klik\)](#).

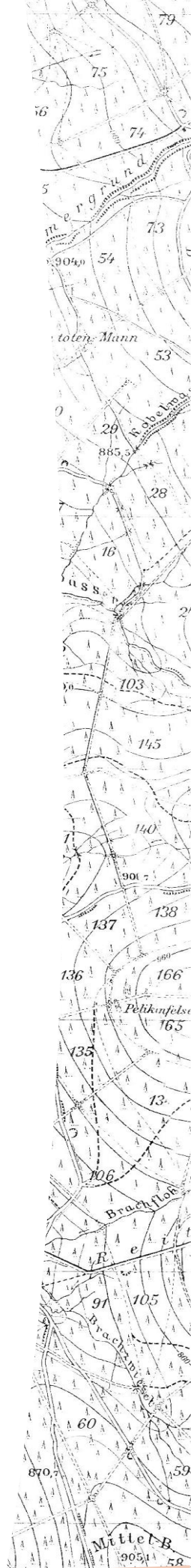
Uczestnicy i organizatorzy warsztatów (fot. L. Clarke).

Kompleks Cumberland Lodge, w którym odbywały się warsztaty (fot. M. Kotowska).

Poranny spacer przez Windsor Great Park (fot. M. Kotowska).

Zakład Klimatologii i Ochrony Atmosfery

14 grudnia 2023 r. odbyło się spotkanie Komitetu Sterującego projektu LIFE- MAPPINGAIR/PL „Czy wiesz czym oddychasz?” – kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza. W spotkaniu wzięli udział członkowie Komitetu – przedstawiciele administracji samorządowej z obszaru Projektu, naukowcy oraz przedstawiciele OPP, zajmujący się problematyką jakości powietrza, zaproszeni goście oraz członkowie Zespołu Projektowego.

Fot. M. Korzystka-Muskała, M. Kowalczyk, zasoby Projektu LIFE-MAPPINGAIR/PL.

W trakcie spotkania przedstawiono aktualne osiągnięcia Projektu w zakresie modelowania jakości powietrza i udostępniania informacji o jakości powietrza dla społeczeństwa, rozwoju portalu z prognozami jakości powietrza i wynikami pomiarów (<https://airquality.uni.wroc.pl>), w tym perspektyw operacyjnego wdrożenia prognoz wysokiej rozdzielczości oraz prognoz kombinowanych. Przedstawiono również wyniki działań edukacyjnych prowadzonych w ramach projektu w województwach kujawsko-pomorskim i dolnośląskim w 2023 r. Przeprowadzono zajęcia dla 1400 osób –

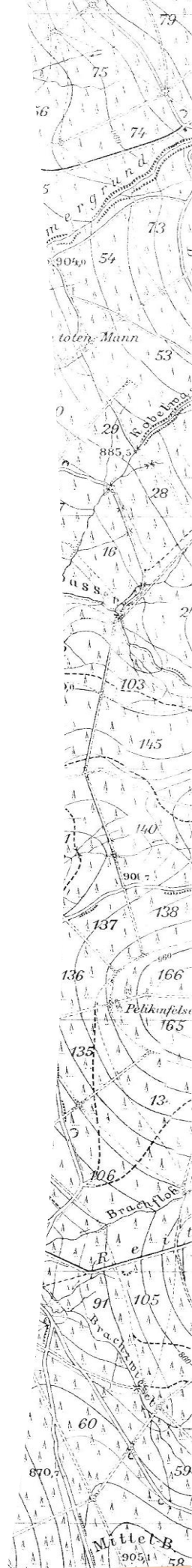
przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, dorosłych, opublikowano ponad 50 artykułów tematycznych na stronie projektu <https://mappingair.meteo.uni.wroc.pl>, zespół projektu wziął udział w licznych imprezach, m.in. Dolnośląskim Festiwalu Nauki, Bydgoskim Festiwalu Nauki, Dniach Klimatu Wrocławskiego Środowiska Akademickiego, Śląskim Kongresie Klimatycznym ClimateCon 2023, Wrocławskim GISDay, Spotkaniu użytkowników serwisu Monitoringu Atmosfery Copernicus Polska, Małym Kongresie Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, debacie regionalnej "Implementacja przepisów antysmogowych przez gminy województwa kujawsko-pomorskiego". Omówiono także postępy związane z rozwojem budowanego w ramach Projektu portalu e-learningowego, wykorzystującego ideę MOOC (Massive Open Online Courses, <https://mooc-life.e-science.pl>). Na koniec części prezentacyjnej zaprezentowano również perspektywy Projektu w świetle nowych wyzwań, takich jak projektowane Strefy Czystego Transportu. W części poświęconej na dyskusję podejmowano ważne i aktualne wątki, związane przede wszystkim ze zbliżającymi się datami granicznym dla uchwał antysmogowych (terminy wejścia w życie zakazu używania urządzeń pozaklasowych - tzw. „kopciuchów”, które w woj. kujawsko-pomorskim przypadają na 01.01.2024, a w woj. dolnośląskim na 01.07.2024). Dyskutowano również o zjawiskach niekorzystnych, związanych ze spadkiem poparcia dla realizacji uchwał antysmogowych w części społeczeństwa, czego przejawem była propozycja przedłużenia memorandum na kotły pozaklasowe w woj. kujawsko-pomorskim do roku 2030.

14 grudnia w Zakładzie Klimatologii i Ochrony Atmosfery został zainstalowany lidar atmosferyczny, skonstruowany przez firmę [Raymetrics](https://raymetrics.com) specjalizującą się w dostarczaniu systemów lidarowych, m.in. spełniających wymagania programu [ACTRIS](https://actris.eu). Jest to już ostatni zakup infrastruktury badawczej realizowanej w ramach projektu "ACTRIS – infrastruktura do badania aerozoli, chmur i gazów śladowych" finansowanego ze środków POIR 4.2. Nasz lidar mierzy natężenie promieniowania o długości 532 nm i 355 nm rozproszonego na cząstkach aerozoli dając informacje o rozkładzie aerozoli w profilu pionowym do 15 km. Dla fali 532 nm dostajemy także natężenie fal o polaryzacji prostopadłej do polaryzacji wyjściowej, co pozwala na określenie kształtu cząstek. Ponadto, wykorzystując rozpraszanie Ramana dla długości fal 387 nm, 408 nm mamy możliwość rejestrowania stężenia azotu oraz pary wodnej w profilu pionowym atmosfery. Warto wspomnieć, że lidar wraz z funkcjonującym już fotometrem słonecznym i księżycowym firmy CIMEL pozwoli nam na spełnienie wymagań programu ACTRIS dla komponentu "aerosols remote-sensing". Dostawa lidarów była poprzedzona szkoleniem w Warszawie, które było zorganizowane i przeprowadzone przez prof. Iwonę Stachlewską z Uniwersytetu Warszawskiego oraz przedstawicieli firmy Raymetrics. Ze strony ZKiOA w szkoleniu wzięli udział **Piotr Modzel**, **Anetta Drzeniecka-Osiadacz**, **Aleksandra Walkowicz**, **Kinga Wiśniewska** i **Jan Boreczek**. Oprócz przedstawicieli UW, w Warszawie byli także obecni pracownicy Uniwersytetu Śląskiego, m.in. prof. Mariola Jabłońska. Była to zarówno okazja do pogłębienia wiedzy z zakresu pomiarów teledetekcyjnych i zasad działania lidarów atmosferycznych, ale także możliwość zaplanowania wspólnych kampanii pomiarowych. Poza naszym lidarem (który czeka na swoje nowe imię 😊)¹, firma Raymetrics dostarczyła także drugi lidar stacjonarny, który będzie pracował na stacji UW w Strzyżowie, oraz skaningowy lidar mobilny dla Uniwersytetu Śląskiego.

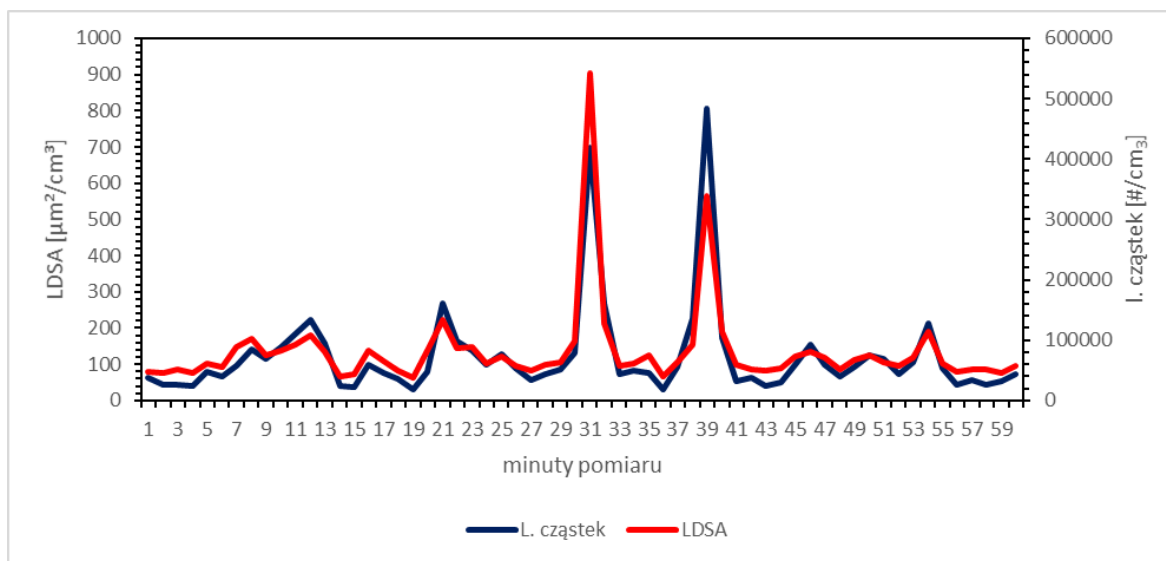
¹ Redaktor niezobowiązująco proponuje imię żeńskie w zdrobniającej formie LIDKA 😊

Lidar aerozolowy we Wrocławiu przy ul. Kosiby i pierwsze testy systemu lidarowego . Mimo że lidar emituje promieniowanie dla 3 długości fali, to w nocy widoczna jest oczywiście jedynie wiązka VIS (zielona), wiązki lasera w UV i IR nie są widoczne.

Do ZKiOA zakupiliśmy także mobilny licznik cząstek ultradrobnych PARTECTOR 2 PRO. Cząstki ultradrobne, czyli takie, które są mniejsze od 100 nm pełnią ważną rolę w środowisku. Są one szczególnie groźne dla człowieka, mogą przenikać do krwiobiegu i być transportowane po całym organizmie. Odgrywają istotną rolę w systemie klimatycznym, wpływają na bilans radiacyjny i tym samym na klimat i jego zmiany (np. zmieniają albedo powierzchni śnieżnych i lodowych na obszarach polarnych), zmieniają mikrofizykę chmur itd. Urządzenie to pozwala zliczyć ile jest cząstek w 8 zakresach średnic, mierzy ich powierzchnię a także parametr szczególnie istotny dla analiz zdrowia człowieka – LDSA (Lung-Deposited Surface Area, który odnosi się do powierzchni cząstek aerozolu pomnożonej przez prawdopodobieństwo ich osadzania się w określonym obszarze płuc). Pierwsze, testowe, pomiary wykonane były w ramach projektu LIFE-MAPPINGAIR/PL i miały na celu wstępną ocenę oddziaływania transportu na jakość powietrza (wykres prezentujący czasowy przebieg liczby cząstek i LDSA poniżej). Żeby ocenić w jaki sposób aerozole wpływają na nasze zdrowie warto uświadomić sobie, że podczas jednego wdechu do naszych płuc trafia około 0.5 litra powietrza (świeżego?), osoba dorosła wykonuje około 12–20 oddechów na minutę, w ciągu doby jest to kilkanaście tysięcy oddechów. Jeżeli uprawiamy sport, lub wystarczy że wejdziemy na II piętro GG - liczba oddechów wzrasta. W jednym cm^3 powietrza znajduje się od kilku do kilkuset tysięcy cząstek ultradrobnych, w skład których mogą wchodzić różne substancje, także metale ciężkie i rakotwórcze węglowodory, a w ciągu jednej doby wdychamy 10000–20000 litrów powietrza...

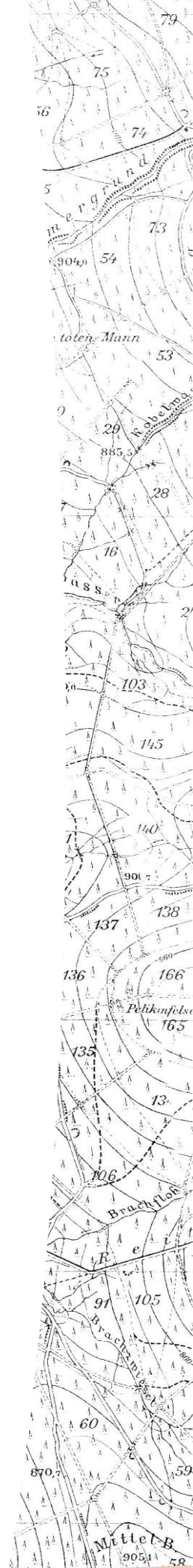

Wyniki pomiarów (liczba cząstek/ cm^3 oraz parametr LDSA) przeprowadzonych tuż przy jezdni.

Zakład Zagospodarowania Przestrzennego

Dr Wojciech Jurkowski otrzymał grant wewnętrzny Uniwersytetu Wrocławskiego w ramach Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IV Edycja) na realizację projektu „Rola atrakcyjności i uciążliwości transportu kolejowego w kształtowaniu zachowań transportowych i sieci osadniczej na przykładzie aglomeracji wrocławskiej”. Przyznana kwota dofinansowania to 32 000 zł.

W dniach 6–10.11.2023 studenci kierunku gospodarka przestrzenna – **Zofia Dzierżanowska, Bartosz Młodożeniec, Weronika Strumińska, Weronika Szulc, Joanna Zawada** – przebywali na Uniwersytecie w Trydencie. Wyjazd był jednym z etapów kursu pn. "Build the City You Need", zorganizowanego w ramach programu Erasmus+. Pozostałe moduły szkolenia przeprowadzone zostały w formule on-line. Studenci podczas kursu mieli możliwość poznać i zaangażować się w rzeczywiste problemy przestrzenne, środowiskowe i społeczne Trydentu, poprzez analizę danych z wielu dziedzin tj. transport, bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia, edukacja i partycypacja społeczna oraz uczestnictwo w spotkaniach, rozmowach i dyskusjach z przedstawicielami władz lokalnych, organizacji pozarządowych i otoczenia biznesowego. Celem tych działań było znalezienie kreatywnych rozwiązań istniejących problemów i zdobycie odpowiednich umiejętności z zakresu planowania lokalnego i regionalnego. Ciekawostka, na którą zwrócili uwagę studenci: w czasie szkolenia mieszkali oni w dzielnicy Le Albere (tł. z jęz. wł.: drzewa), która jest inwestycją w miejscu dawnej fabryki opon Michelin i stanowi nową część miasta. Wybudowana została przy użyciu innowacyjnych technologii w duchu zrównoważonego rozwoju. Osiedle zostało zaplanowane tak, aby oprócz mieszkań, znajdowały się tam też usługi tj. biura, sklepy, restauracje, kawiarnie oraz usługi kulturalne ([#MUSE-Trento](#), Biblioteka Uniwersytecka), przestrzenie publiczne i tereny zielone. Le Alebere stawiane jest jako wzór dla ekologicznych przekształceń terenów przemysłowych.

Pracownia Badań Krajobrazu

W dniu 22.12.2023 r. rozstrzygnięty został konkurs fotograficzny pt. „Doceń lokalność!” zorganizowany z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Krajobrazu. Komisja konkursowa pracowała w składzie: **Agnieszka Latocha-Wites** (przewodnicząca), **Magdalena Duda-Seifert**, **Robert Szmytkie** i **Wojciech Jurkowski** z IGRR oraz Mateusz Landwójtowicz – profesjonalny fotograf. Na konkurs wpłynęło 35 prac. W ocenie wzięto pod uwagę zarówno artystyczny i techniczny sposób wykonania zdjęcia, jak i pomysłowość i oryginalność w ujęciu przewodniego tematu konkursu. Nagrodzono i wyróżniono prace następujących osób:

- I. **Miejsce ex aequo:** Wiktoria Mak (Syców) i Vadim Seryukov (Wrocław)
- II. **Miejsce ex aequo** Kacper Kurtek (Wrocław), Zofia Kuś, Wola Mędrzechowska
- III. **Miejsce ex aequo** Adam Szałęga (Wrocław), Hanna Wojtecka (Syców)

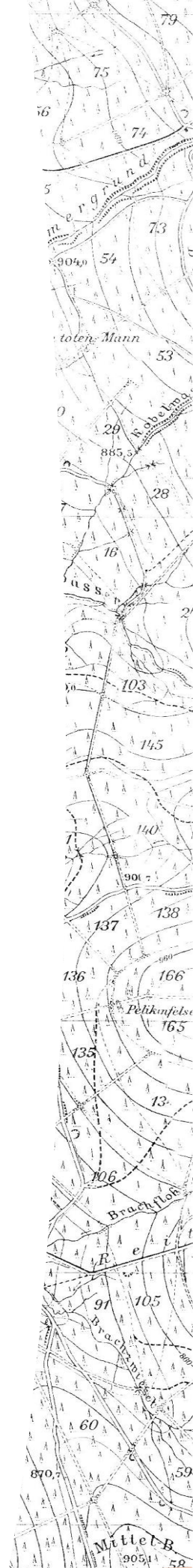
Wyróżnienia: Julia Dmochowska, Wrocław; Maria Łach, Wrocław

Wszystkim uczestnikom bardzo dziękujemy za zaangażowanie i przesłane prace – wszystkie znajdują się na wystawie prac pokonkursowych. Otwarcie wystawy oraz uroczyste wręczenie nagród i dyplomów odbędzie się w piątek, 16.02.2024 r. w IGRR, w gmachu głównym. Szczegóły wydarzenia będą umieszczone z odpowiednim wyprzedzeniem na stronie IGRR oraz PBK.

Pracownia Partycypacji Społecznych

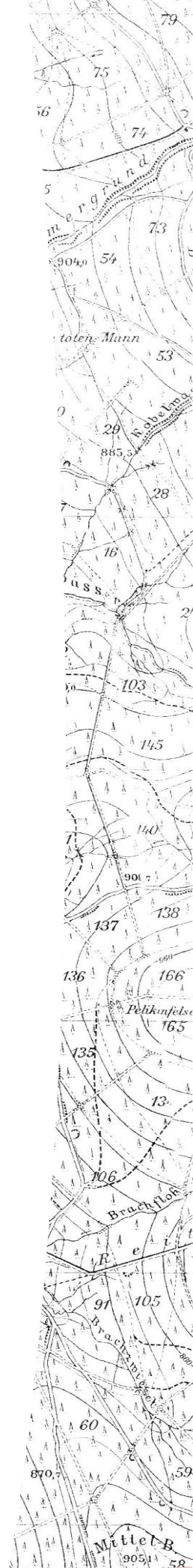
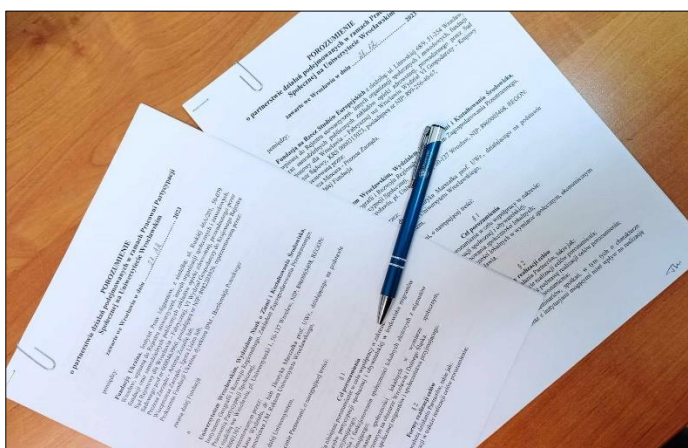
8 stycznia na Uniwersytecie Wrocławskim przy ul. Kuźniczej 49/55 odbyła się debata na temat raportu dotyczącego Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej. Raport został przygotowany przy współpracy Instytutu Rozwoju Dolnego Śląska i Pracowni Partycypacji Społecznej, działającej przy Zakładzie Zagospodarowania Przestrzennego, w ramach prac Parlamentarnego Zespołu ds. Związków

Metropolitalnych. W debacie wzięło udział blisko 60 osób, wśród których byli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, kilku gmin dolnośląskich, w tym Gminy Wrocław, spółek kolejowych, organizacji pozarządowych oraz naukowcy, mieszkańcy i studenci. Spotkanie poprowadził dr hab. Krzysztof Jan, prof. UWr, a w debacie udział wzięli: Michał Jaros (poseł na Sejm RP), prof. dr hab. inż. Maciej Kruszyna (Politechnika Wrocławska), dr Wojciech Jurkowski (Uniwersytet Wrocławski) i Marek Drabiński (specjalista ds. transportu w Platformie Obywatelskiej). Raport będący przedmiotem debaty powstał pod kierownictwem Piotra Palacza i był współtworzony przez: prof. dr hab. inż. Macieja Kruszyne (Politechnika Wrocławska), dr hab. Dariusza Ilnickiego (Uniwersytet Wrocławski), dr Wojciecha Jurkowskiego (Uniwersytet Wrocławski), dr Dariusza Liszewskiego (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), mgr Sławomira Czerwińskiego (Uniwersytet Wrocławski) oraz Damiana Kalisza, Grzegorza Romana i Marka Drabińskiego. Nadmieniamy, że dr Wojciech Jurkowski jest autorem rozdziału „Dostępność transportu kolejowego w aglomeracji wrocławskiej”, a dr hab. Dariusz Ilnicki „Migracje stałe i wahadłowe”. Raport dostępny jest [TUTAJ \(klik\)](#).

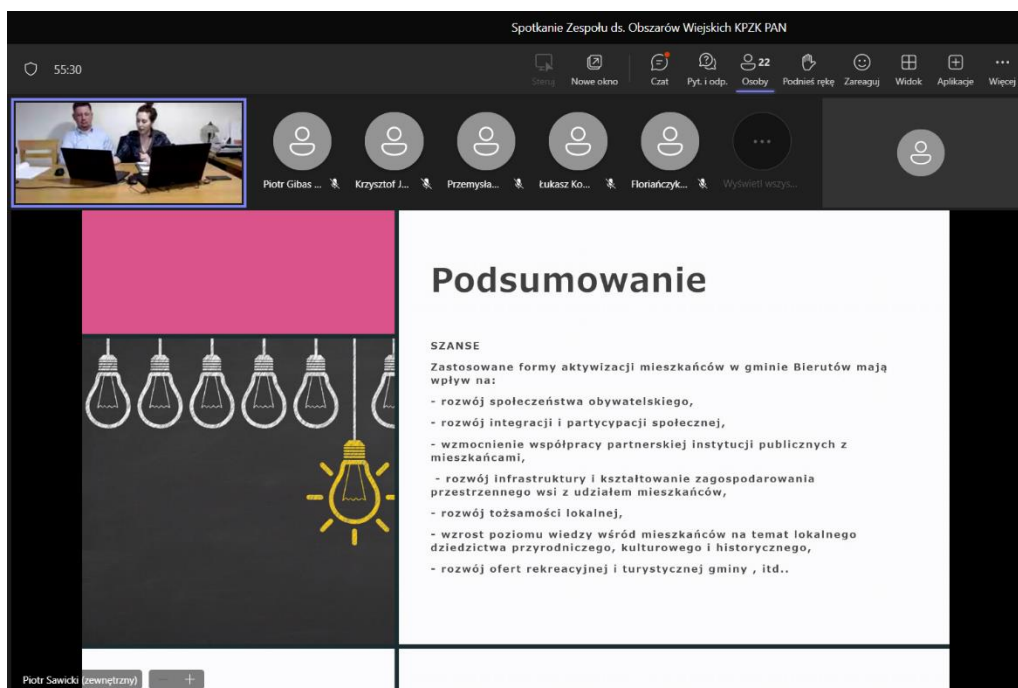
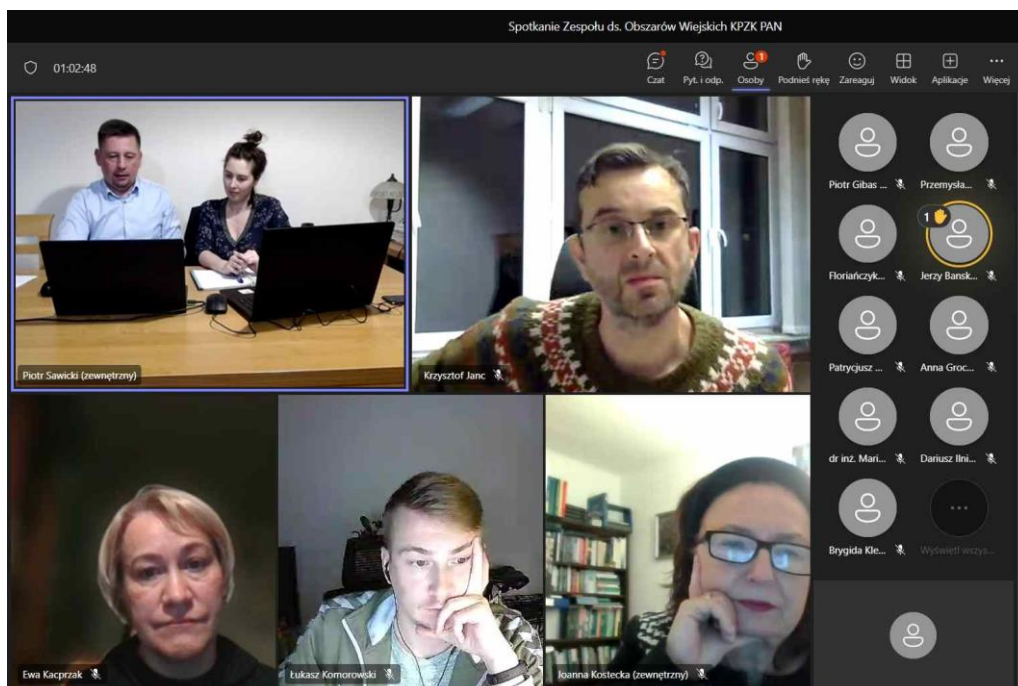

21 grudnia Dziekan Wydziału Nauk o ziemi i Kształtowania Środowiska podpisał dwa porozumienia dotyczące partnerstwa działań w ramach Pracowni Partycypacji Społecznej na Uniwersytecie Wrocławskim. Kolejnymi partnerami z jakimi współpracować będzie pracownia Partycypacji Społecznej są: Instytut Praw Migrantów, działający pod Fundacją Ukraina oraz Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich. W grudniu w ramach współpracy z Instytutem Praw Migrantów przeprowadzone zostały przez **dr Annę Grochowską** i **mgr Sławomir Czerwińskiego** dwa warsztaty dla obywateli Ukrainy przebywających obecnie w Polsce: „Projektowanie osiedli kompletnych” – spacer „Wspólnie zmieniamy miasto” – warsztaty na temat partycypacji społecznej w planowaniu przestrzennym.

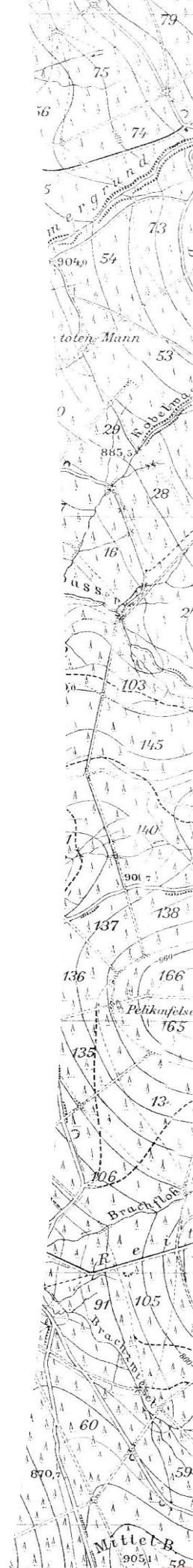

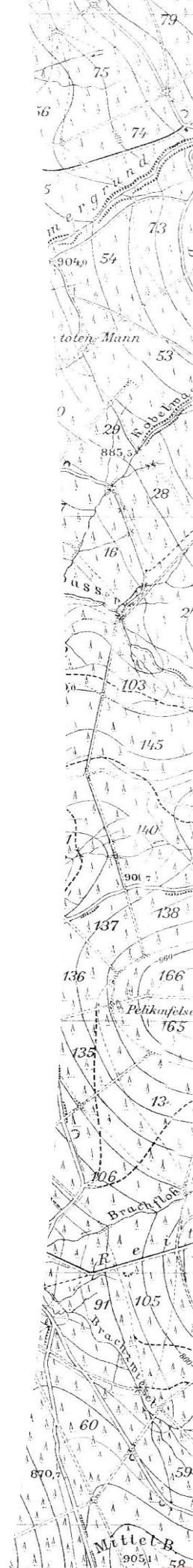
W dniu 19.12.2023 odbyło się spotkanie online Zespołu ds. Obszarów Wiejskich KPZK PAN, któremu przewodniczył **dr hab. Krzysztof Janc**, prof. UW. Podstawą do dyskusji była prezentacja „Aktywizacja społeczności obszarów wiejskich – gmina miejsko-wiejska Bierutów”, którą przedstawili Piotr Sawicki – Burmistrz Bierutowa oraz Aleksandra Sawicka – inspektor ds. funduszy zewnętrznych i rozwoju obszarów wiejskich z Gminy Bierutów. Spotkanie zostało wsparte organizacyjne przez Pracownię Partycypacji Społecznej, dzięki wieloletniej współpracy z Gminą Bierutów, która w naszej ocenie w ramach aktywizacji społecznej, ale też współpracy i partycypacji robi bardzo dużo. Przedstawione w prezentacji działania i dobre praktyki były przedmiotem ożywionej dyskusji i zapewne będą także poddane analizie przez naukowców.

Dziękujemy serdecznie Fundacji Partycypacja Biorę Udział za współpracę, a wszystkim za udział w projekcie Uniwersytet 4.0. Nadmieniamy, że projekt był zdaniem dofinansowanym ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki otrzymanych w 2023 r. w ramach konkursu "Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego" przez Fundację Partycypacja Biorę Udział. Jest plan by w 2024 roku wrócić z projektem w nowej odsłonie, gdyż pierwsza edycja cieszyła się dużym zainteresowaniem – łącznie w projekcie wzięło udział ok. 50 osób.

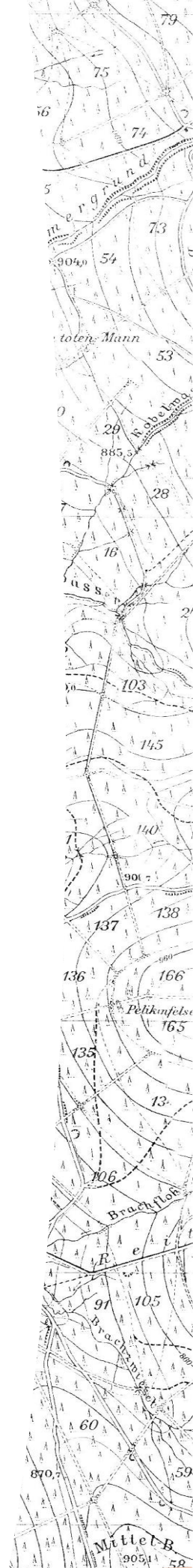

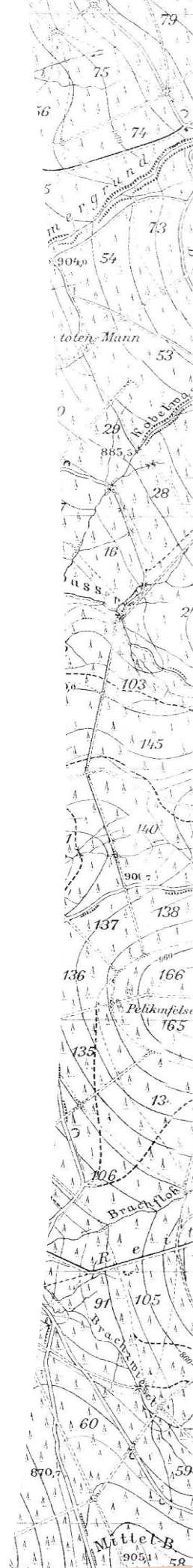
Od początku roku 2024 do końca stycznia przy ul. Kuźniczej 49/55, tuż obok stoiska bookcrossingowego, działa Dzielnik Wrocławski. Piękna inicjatywa, której kibicujemy i wspieramy. A coż to takiego? Dzielnik Wrocławski to inicjatywa społeczna, która powstała po to, by ograniczyć ilość wyrzucanych przedmiotów mogących służyć dalej. Działa bardzo prosto: Zabierz to, co może Ci się przydać Nie musisz nic zostawiać w zamian. Zostaw przedmioty, które nie są już dla Ciebie przydatne, ale mogą komuś służyć dalej. Szczegółowy regulamin i zasady korzystania z Dzielnika Wrocławskiego pod linkiem [TUTAJ \(klik\)](#). W każdym miesiącu regał Dzielnika Wrocławskiego jest w innej lokalizacji we Wrocławiu po to by szerzyć ideę dzielenia się rzeczami, których już nie potrzebujemy, a mogą służyć dalej. Zachęcamy do korzystania i zastanowienia się na tym, iloma przedmiotami na co dzień otaczamy się i czy wszystkie potrzebujemy. Niniejsza inicjatywa jest jedną z wielu, które w ramach prac Pracowni przyglądamy się i analizujemy pod względem partycypacji społecznej.

Polskie Towarzystwo Geograficzne Oddział Wrocławski

W dniu 15 grudnia 2023 roku odbyła się prelekcja studenta II roku Turystyki, Zakładu Geografii Regionalnej i Turystyki, Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego **Adama Szpyta** pt. „W krainie 44 wysp – walory turystyczne Świnoujścia”. Prelegent zaprezentował obszerny materiał dotyczący walorów przyrodniczych, kulturowych, specjalistycznych, wypoczynkowych ukazujący wyjątkowość Świnoujścia - miasta pochodzenia prelegenta. Wykład podzielony został na kilka części, w których

Prelegent szczegółowo opisał i przedstawił położenie geograficzne, administracyjne Świnoujścia, na tle regionu Pomorza Zachodniego jak i całego kraju. Posługując się bogatym historycznym materiałem źródłowym i graficznym, prelegent wzbogacił treści o mało znane ciekawostki na temat miasta, życia mieszkańców i osób odwiedzających Świnoujście. Mogliśmy dzięki temu zapoznać się z historią Świnoujścia, które ze względu na swoje uwarunkowania geograficzne oraz polityczne na przestrzeni lat, od małego portowego osiedla nad ujściem Świny, stało się prężnie rozwijającym się kurortem nadmorskim przyciągającym dziesiątki tysięcy turystów z całej Polski i z zagranicy. Jak podkreślił prelegent na taki proces przemian, miały i mają, wpływ wyjątkowe pod względem różnorodności walory turystyczne. Od wypoczynkowych, które znane są najbardziej wszystkim turystom przyjeżdżającym do Świnoujścia tj. plaża, tereny zielone (park uzdrowskiowy z promenadą), po przyrodnicze z pięknymi bałtyckimi krajobrazami nadmorskimi i zatokowymi z archipelagiem wysp (Zatoki Szczecińskiej), z rzadkimi gatunkami fauny i flory, walory kulturowe z zabytkami sakralnymi, fortyfikacjami czy muzeami, oraz walory specjalistyczne, ze sportami możliwymi do uprawiania zarówno na lądzie jak i na wodzie. Pasja turystyczna pana Adama pozwoliła poznać wyjątkowość Świnoujścia jako „Krainy 44 wysp”, za co bardzo dziękujemy.

Opracowanie:
Marek Kasprzak
marek.kasprzak@uwr.edu.pl
Oulu, 10 stycznia 2024 r.

Materiały dotyczące spraw Instytutu i spraw poszczególnych Zakładów prosimy nadsyłać do końca każdego miesiąca na adres e-mail M. Kasprzaka.

Fotografia na pierwszej stronie: Zamarznięty Bałtyk w Zatoce Botnickiej, Oulu, Finlandia (fot. M. Kasprzak, listopad 2023). Poniżej pokrywa lodowa 4 stycznia 2024 w północnej części Bałtyku na zobrażowaniu satelitarnym *Copernicus* (www.facebook.com/CopernicusEU)². Jest to sytuacja największego zlodzenia Bałtyku od 2011 r. Strzałką oznaczono miejsce wykonania fotografii na okładce Biuletynu. Bardziej na zachód widać wyspę Hailuoto – będącą jednym z najważniejszych w Finlandii obiektów ochrony kulturowej – do której przy sprzyjających warunkach lodowych wytycza się zimą drogę jezdnią z Oulu.

² Redaktor dziękuje M. Łopuchowi za odnośnik do sceny satelitarnej 😊